

(Ἴδε τὸ μνημονευθέν ἔργον περὶ τῆς ἐπιρροῆς τῆς Κυριακῆς. σ. 15.) Οἱ τὰς Κυριακάς τηροῦντες δὲν ἐργάζονται μόνον ἔχοντες ἀκμαίαν καὶ ἀναπαυμένην τὰς δυνάμεις, ἀλλὰ ζῶσι μακρότερον χρόνον παρὰ οἱ ἐργαζόμενοι κατὰ τὰς Κυριακάς. «Διὰ τῆς τηρήσεως τῆς Κυριακῆς, λέγει ἄλλος ἱατρός, ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου» δύνανται νὰ παραταθῇ κατὰ μέσον ὅσον, πλέον τοῦ ἐβδόμου τῆς ὅλης περιόδου αὐτῆς, τοῦτέστι πλέον »τῶν ἐπτά ἐτῶν ἐπὶ τοῖς πενήτηντα» (αὐτόθ.).

Ὅτι οἱ ἀναπαυόμενοι κατὰ τὰς Κυριακάς καὶ μακρότερον ζῶσι χρόνον καὶ πλείωτέραν ἐργασίαν κάμνουσιν ἢ οἱ ἐργαζόμενοι κατ' αὐτάς, πλείωτὰ ἔχουμεν τούτου παραδείγματα. Μὴ θέλοντες ὅμως νὰ ἐπεκτείνωμεν τὸ παρὸν ἄρθρον ἐν περιοδικῷ οὕτω μικρῷ, περιοριζόμεθα εἰς δύο παραδείγματα ἀρῶμενοι αὐτὰ ἐκ τοῦ προμνημονευθέντος βιβλίου.

Κατὰ τὸ 1849 καὶ 1850 πλείονες τῶν 50,000 ἀνθρώπων μεταβαίνοντες εἰς Καλλιφορνίαν διήνυσαν, διελθόντες τὴν Ἀμερικανικὴν Ἠπειρόν, διάστημα πλέον τῶν 2,000 μιλίων. Ἐκ τῶν ὁδοιπορούντων ὅσοι ἀνεπαύοντο τὰς Κυριακάς ἔφθασαν πολὺ πρότερον καὶ εἰς πολὺ καλλιτέραν κατάστασιν παρὰ οἱ ὁδοιποροῦντες καὶ τὰς Κυριακάς.

Ὁ κ. Βάγγαλ, ἐπιτηρητὴς μεγάλου σιδηροδρογείου, ἐν ἔτει 1841 ἔπαυσε τὰς ἐργασίας τῶν σιδηροδρογίων του κατὰ τὰς Κυριακάς. Μετὰ ἐπτά, δὲ ἔτη ἔγραψε τὰ ἑξῆς: «Εἰργάσθημεν πλείονα ποσότητα σιδήρου καὶ ἤμεθα μᾶλλον ἀπηλλαγμένοι δυστυχημάτων καὶ προσκομμάτων κατὰ τὸ ἑξαήμερον διάστημα τῆς ἐργασίας ἡμῶν συγκριτικῶς πρὸς τὰ προηγούμενα ἐπτά ἔτη τῆς ζωῆς μας.»

Παραλείποντες τὰς συνεπειὰς τῆς καθ' ἑκάστην ἐργασίας οὐδὲ τῶν Κυριακῶν ἐξαιρουμένων καὶ παραπέμποντες τοὺς ἀναγνώστας τῆς «Ἀθηναίδος» εἰς τὸ προμνημονευθέν σύγγραμμα νὰ μάθωσι τὰ δεῖνὰ ἀποτελέσματα ὑπὸ τὴν ἐποψὴν τῆς ὑγιεινῆς συμπεριβαίνου-μεν ἐκ τῶν ἀνωτέρω, ὅτι οὐ μόνον «οἱ ἐργαστασιάρ-χαι εὐδοκίμοισι μᾶλλον χορηγοῦντες εἰς τοὺς ὑπ' αὐ-τὸν ἀνθρώπους τὴν ἀνάπαυσιν τῆς Κυριακῆς παρὰ ἐὰν ὑποχρεώσιν αὐτοὺς νὰ ἐργάζωνται καὶ τὰς ἐπτά ἡμέ-ρας τῆς ἐβδομάδος,» ἀλλὰ καὶ οἱ ἄλλα μετερχόμενοι ἐπαγγέλματα, συμφέρον ἔχουσι ν' ἀναπαύωνται αὐτοὶ καὶ ν' ἀφήνωσι ν' ἀναπαύωνται καὶ οἱ υἱοὶ των καὶ αἱ θυγατέρες των, οἱ ὑπὲρταί καὶ ὑπὲρταραι, οἱ βῆες καὶ οἱ ὄνοι καὶ πάντα τὰ ὑποζύγια των.

Διδόντες μικρὰν νύξιν πρὸς τὸν ἁγιασμόν καὶ τὴν ἀνάπαυσιν κατὰ τὰς Κυριακάς καὶ παραπέμποντες εἰς τὸ προμνημονευθέν βιβλίον τοὺς θέλοντας νὰ ἰδῶσι καὶ μάθωσι πλείωτερά, χαίρομεν ἀπὸ καρδίας ὅτι τοῦ ζητήματος τούτου ἐπελάβοντο καὶ δημοσιογραφικὰ ὄργανα καὶ φωνὴν ὑψώσαν ὑπὲρ τοῦ ἁγιασμοῦ τῆς Κυριακῆς καὶ τῆς καταπαύσεως ἀπὸ πάσης ἐργασίας. Οὕτω περὶ αὐτῆς ἔγραψαν αἱ «Νέαι Ἰδέαι» καὶ αὐ-τὸς ὁ «Ραμπαγὰς» προτρέποντες καὶ συμβουλευόντες τοὺς διευθυντὰς ἐφημερίδων νὰ παύσωσιν ἐκδιδόντες κατὰ τὰς Κυριακάς τὰς ἐφημερίδας των.

Ἐν τέλει ὑπομνησκόμεν τοῖς δημοσιογράφοις ὅτι καθήκον καὶ συμφέρον ἔχουσι νὰ συντελέσωσιν εἰς τὸν ἁγιασμόν τῆς Κυριακῆς καὶ αὐτοὶ ἔχοντες ἀνάγκην ἀναπαύσεως καὶ διδόντες αὐτὴν εἰς τοὺς ἐργάτας των ἔχωσι αὐτοὺς προθυμότερους καὶ εὐθυμότερους εἰς τὸ ἐργάζεσθαι τὰς ὑπολοίπους ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος.

Ἡ ΧΡΗΣΙΣ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

ΕΖΗΤΗΣΑ θέμα τι διὰ τοὺς νεαροὺς ἀναγνώστας τῆς καλῆς «Ἀθηναίδος» καὶ εὗρον τὸ περὶ τῆς χρή-σεως τοῦ χρόνου. Τινόντι ὁ χρόνος εἶναι ἐργασίον πολ-λύτιμον· ἀλλὰ τὸ ἐργασίον αὐτὸ ἀφίνουμεν νὰ ἐκφεύ-γῃ τῶν χειρῶν ἐνῷ ἡδυνάμεθα νὰ κάμωμεν πολύ-τιμον χρῆσιν αὐτοῦ. α) πόσοι ἐξ ὑμῶν ἀφίνετε νὰ παρέρχωνται καθ' ἑκάστην αἱ ὥραι, ἄλλοτε μὲν οὐδὲν πράττοντες, ἄλλοτε κακὰ πράττοντες, ἄλλοτε τὸ ἐναντίον ἐκείνων, ὧν ἔπρεπε. β) ἐκ τῆς ἡλικίας ὑμῶν, οἷαδὴποτε καὶ ἂν ἦ μάθετε ὅτι ὁ χρόνος εἶναι πό-λύτιμος, μάθετε νὰ μεταχειρίζεσθε αὐτὸν καλῶς, διότι οὐδὲν δυσκολώτερον, ἢ νὰ εὗρητε ἓνα ἄνθρωπον μετὰξὺ ἐκατὸν γινώσκοντα τί ἀξίζει ὁ χρόνος, γινώσκοντα ὅτι ἡ σήμερον δὲν ἐπανέρχεται πλέον.

Ποσάκις δὲν εἶπατε—ἐν δευτερόλεπτον εἶναι τί-ποτε—ἀλλ' ὅμως μὲ τὸ δευτερόλεπτον τοῦτο γίνον-ται τὰ λεπτά, μὲ τὰ λεπτά αἱ ὥραι, καὶ μὲ ταύτας πάλιν γίνονται αἱ ἡμέραι. Ποσάκις δὲν εἶπατε—ἄς μὴ ἐργασθῶ μετὰ ἐν τέταρτον εἶναι τὸ πρόγευμα. Ἀλλὰ ἐὰν ὅλας τὰς ἡμέρας ἀνεγινώσκετε ἐν τέταρ-τον πλείωτερον, εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους θὰ ἦτο ὡς ἂν εἰ ἀνεγινώσκετε δέκα ἡμέρας. Ἐντὸς τῶν δέκα τούτων ἡμερῶν πόσα πράγματα δὲν ἠθέλατε ἀναγνώσει.

«Εἰς τῶν μεγαλειτέρων ἀρχόντων τῆς ἀρχαίας Γαλλίας, λέγει Γάλλος τις συγγραφεὺς, ὁ καγγελά-ριος Δαγγισῶ, ἐνυμφεῖσθαι σύζυγον ἔχουσαν ἀπάσας τοῦ κόσμου τούτου τὰς ἀρετάς, ἀλλ' ἐπειδὴ οὐδὲν φῶς ἄνευ σκοτίας, μεθ' ὅλας τῆς ταύτας τὰς ἀρετάς, εἶχε τὸ ἐλάττωμα νὰ ἀργοπορῇ πάντοτε. Ἀνῆκεν εἰς τὸ γένος ἐκεῖνο τῶν δυστυχῶν ἀνθρώπων, οἵτινες ἤλθον εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν ἐν τέταρτον ἀργότερον, καὶ οἵ-τινες καθ' ὅλην αὐτῶν τὴν ζωὴν τρέχουσιν ὀπισθεν τοῦ ἐπαράτου τούτου τέταρτου χωρὶς νὰ δύνανται νὰ τὸ συλλάβωσιν. Ὁ καγγελάριος μάτην τῇ ἀπληθύνει τὰς συμβουλὰς του, οὐδὲν ἔσχον ἀποτελεσμα. Ἀπελ-πισθεὶς ὅθεν ἔθεσεν ἐπὶ τῆς τραπέζης τοῦ φαγητοῦ με-λανοδοχεῖον καὶ χάρτην, καὶ κατὰ τὸ τέταρτον αὐτὸ, ὅπερ πᾶς τις πρὸ τοῦ γεύματος θὰ ἔχανεν, ὁ καγγελάριος ἔγραφεν. Συνέγραφε βιβλίον ὀλόκληρον—τὰς θρησκευτικὰς του μελέτας—βιβλίον ὅπερ καὶ σήμερον ἐτι ἀναγινώσκεται.»

Ἰδοὺ λαμπρὸν παράδειγμα, μιμηθῆτε αὐτό. Ἐὰν ἔχητε πέντε λεπτά ἐξωδεδεσάτε τα ἐπωφελῶς. Πρὸ παντός μὴ ἀναβάλλετε δι' αὔριον, ὅ,τι ἔχητε σήμερον νὰ κάμντε. Λέγοντες ἄς γράψωμεν αὔριον καὶ γρά-φοντες σήμερον ἠθέλομεν πληρώσει βιβλιοθήκην ὀλόκλη-την.

ρον, διότι ἡ αὔριον αὕτη εἶναι τὸ τέταρτον, σχεδὸν πάντοτε, τῆς κ. Δαγγισῶ, ὅπερ οὐδέποτε ἔρχεται.

Ἀγαπάτε τὸν χρόνον ὡς τὴν ζωὴν σας αὐτήν, ἀφοῦ διερχομένου αὐτοῦ συνδιέρχεται καὶ αὐτὴ μετ' αὐτοῦ. Εἶναι τὸ λεπτότερον, τὸ ἰδανικότερον, ἀλλὰ καὶ τὸ πολυτιμώτερον δῶρον, ὅσων ἡ φύσις μᾶς ἔδωκεν... Καὶ ὅμως ἡ μανία ἡμῶν ἀφίνει αὐτὸ καὶ χάνεται ἐνῷ εἰξεύρομεν ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ τὸ ἀνακτήσωμεν πλέον.

Ὁ φιλόσοφος Σενέκας ἐσημεῖον πάντοτε ποῦ ἐξώδευε τὸν καιρὸν του, καὶ δὲν ἠδύνατο μὲν, ὡς λέγει ὁ ἴδιος νὰ καυχῇ ὅτι οὐδὲν ἐξ αὐτοῦ ἔχανε, ἠδύνατο ὅμως νὰ γνωρίζῃ, ὅπερ ἔχανε καὶ τὴν αἰτίαν τῆς ἀπωλείας.

Οἰκονομεῖτε ὅθεν τὸν χρόνον. Ἐπωφεληθεῖσθε τῆς νεότητός σας.

Ἡ ζωὴ εἶναι ἀγὼν καὶ διὰ τὸν ἀγῶνα τοῦτον πρέπει πρωίμως νὰ προαλειφώμεθα.

Α. Α. ΜΗΛΙΩΤΗΣ.

ΑΙ ΔΥΟ ΚΑΗΡΟΝΟΜΙΑΙ.

[Συνέχεια, ἴδε ἀριθ. 16].

ΤΡΕΙΣ ἢ τέσσαρας ἐβδομάδας μετὰ ταῦτα νεανίας τις ἐνδεδυμένος κατὰ τὸν συρμόν, εἰσῆλθεν εἰς τὸ γραφεῖον ἐπιστήμου κυρίου, καὶ εἶπε πρὸς θεράποντα μὲ ἀπότομον, καὶ σχεδὸν αὐθάδη τρόπον.

«Ἐδῶ εἶναι ὁ κύριος Χάρδης;»

«Ἐδῶ εἶναι,» ἀπεκρίθη ὁ θεράπων.

«Λοιπὸν ἐπιθυμῶ νὰ τὸν ἴδω.»

«Θέλετε νὰ καθίσσητε, κύριε, ὀλίγον; διότι ἐνῷ σχολεῖται τώρα.»

«Πόσην ὥραν θὰ ἦναι ἐνησχολημένος;» ῥώτησεν ὁ νέος τραχέως καὶ ἀνυπομονῶς.

«Ὅχι πολὺ, καθίστατε.»

Ὁ νέος ψυδρίζων ἤρχισε νὰ περιπατῇ θορυβωδῶς· μετὰ τινος δὲ στιγμῆς στραφεὶς πρὸς τὸν θεράποντα, εἶπε,

«Πήγαινε νὰ εἰπῇ πρὸς τὸν κύριον Χάρδην, ὅτι ὁ Κάρολος ῤεῖνόρος ἐπιθυμεῖ νὰ τὸν ἴδῃ.»

Ὁ θεράπων ὑπῆγεν εἰς τὸ παρακείμενον δωμάτιον, καὶ ἐπιστρέψας μετὰ τινος στιγμῆς, τῷ εἶπεν, ὅτι ὁ κύριος Χάρδης θέλει εἰσελθεῖ εὐκαίρως μετὰ πέντε λεπτά τῆς ὥρας· ὅτε δὲ μετὰ παρέλευσιν αὐτῶν κύριός τις, μεθ' οὗ ὁ κύριος Χάρδης ἐνησχολεῖτο ἐξῆλθεν, ὁ νεανίας εἰσῆλθε.

«Καλ' ἡμέρα, Κάρολε,» εἶπεν ὁ κύριος Χάρδης μειδιῶν καὶ ἐκτείνων τὴν χεῖρα του πρὸς αὐτὸν εἰσερχόμενον. Ὁ κύριος Χάρδης ἦτον ἄνθρωπος ὀλίγον προβεβηκυῖας ἡλικίας, μὲ πρόσωπον, ὅπερ ἐνέφαινε σταθερότητα χαρακτήρος, ἠνωμένην μετὰ νοημοσύνης καὶ πείρας. Τὸ μειδιάμα, διὰ τοῦ ὁποίου ἐχαιρέτησε τὸν νεανίαν, δῆρκετε μολὶς μίαν στιγμὴν, ἡ δὲ εἰς τὰ γέγηθός του, καὶ εἰς τὰ βλέμματός του κατέστη σόβαρον· ὅτ' ὅπως ἐκείνου ἀντιλαμβάνομαι ἐν τῇ

«Υποθέτω, εἶπεν ὁ Κάρολος, ἅμα ἐκάθησε κατὰ

παρακλήσιν τοῦ κυρίου Χάρδη, ὅτι γνωρίζετε, ὅτι εἶμαι ἐνῆλιξ σήμερον.»

«Μάλιστα, Κάρολε, τὸ γνωρίζω,» ἀπεκρίθη ὁ κύριος Χάρδης.

«Πρὸς τοῦτοις γνωρίζετε,» εἶπεν ὁ Κάρολος, «ὅτι κατὰ τὴν διαθήκην τοῦ πατρός μου, μέλλω τώρα νὰ λάβω τὸ μερίδιόν μου ἐκ τῆς περιουσίας του.»

Ὁ κύριος Χάρδης ἐκλινε, δεικνύων τὴν συγκατάθεσίν του.

«Ποῖαν ἡμέραν θὰ εἰσθε ἐτοιμος νὰ μοι τὸ παραχωρήσητε.»

«Ὅποτεν ἐπιθυμήτε.»

«Θέλω τώρα,» εἶπεν ὁ νεανίας—ἦτοι ἅμα τὰ νόμιμα σχετικὰ ἐγγράφα ἐτοιμασθῶσι. Σήμερον χρειάζομαι πέντε χιλιάδας ταλλήρων. Δύναμαι νὰ τὰ ἔχω;»

Ὁ κύριος Χάρδης ἐκύτταξε τὸν νέον, τοῦ ὁποίου τὸ πρόσωπον ἔφερεν ἥδη λυπηρὰ σημεῖα ἀκολασίας, καὶ ἀσωτίας, καὶ ἐδίστασε νὰ ἀποκριθῇ.

«Με ἐκαταλάβετε, κύριε;» ὁ τρόπος τοῦ Κάρολου ῤεῖνόρου ἦτον ἀνυπόμονος.

«Σᾶς καταλαμβάνω, Κάρολε.»

«Λοιπὸν δύναμαι νὰ ἔχω τὰ χρήματα σήμερον;»

«Δὲν ἐπιθυμῶ νὰ γείνω σφετεριστῆς ξένων χρημάτων, Κάρολε, ἀλλ' ὡς φίλος τοῦ μακαρίτου πατρός σας, καὶ ἰδικός σας λαμβάνω τὴν τόλμην νὰ ἐρωτήσω ποῖαν χρῆσιν ἐπιθυμεῖτε νὰ κάμητε τσοσούτων χρημάτων;»

Ὁ νεανίας ἀνεπήδησεν, ὡς δῆθεν προσβληθεὶς, καὶ εἶπε προσπαθῶν νὰ ἀνακτήσῃ τὴν προσδεβλημένην τιμὴν του.

«Πιστεύω, κύριε, ὅτι ἐγὼ εἶμαι λίαν ἀρμόδιος καὶ ἱκανὸς νὰ διοικήσω τὰς ὑποθέσεις μου. Εἶμαι ἀνὴρ πλέον, καὶ ὑπεύθυνος εἰς οὐδένα.»

Ὁ κύριος Χάρδης ἐνευσσε ψυχρῶς καὶ ἀπεκρίθη,

«Ἐλθετε εἰς τὴν μίαν ὥραν, καὶ θὰ ἦμαι ἐτοιμος.»

Ὁ Κάρολος ἀνέσυρε τὸ ὥρολόγιόν του καὶ τὸ ἐκύτταξε μετὰ τινος λύπης, διότι δὲν τὰ ἐλάμβανεν ἀμέσως· ἦτο δὲ τότε ἀκριβῶς ἡ δεκάτη ὥρα.

«Εἰς τὴν μίαν εἶπατε;» ἐλαφρῶς δὲ αἱ ὀφρὺς του συνεστάλησαν.

«Μάλιστα, κύριε, εἰς τὴν μίαν.»

Ὁ Κάρολος κλινὰς τυπικῶς ἀπεσύρθη. Ἄμα δ' οὗτος ἀφῆσε τὸ γραφεῖον, ὁ κύριος Χάρδης λαβὼν τὸν πῖλόν του, ἐξῆλθε κατεσπευσμένως, καὶ διευθύνθη εἰς τὴν οἰκίαν τῆς κυρίας ῤεῖνόρου, τὴν ὁποίαν ἐζήτησε νὰ ἴδῃ.

«Ὁ υἱός σας εἶναι ἐνῆλιξ σήμερον,» εἶπεν, ἅμα εἶδε τὴν κυρίαν ῤεῖνόρου.

«Μάλιστα, αὕτη εἶναι ἡ εἰκοστὴ πρώτη γενέθλιος ἡμέρα του,» ἀπεκρίθη, ἀλλὰ μὲ τρόπον, ὅστις οὐδὲν σημεῖον εὐχαριστήσεως ἔδιδεν.

«Πρὸ ὀλίγου ἦλθε νὰ με ἴδῃ.»

Ἡ κυρία ῤεῖνόρου ἐκύτταξε σεμνοπρεπῶς τὸ πρόσωπόν του ἐκτελεστοῦ, ἀλλὰ δὲν ἀπεκρίθη.

Ἐπιθυμῶ νὰ λάβῃ τὸ μερίδιόν του, ἐκ τῆς πατρικῆς περιουσίας, διὰ μίας, εἶπεν ὁ κύριος Χάρδης.